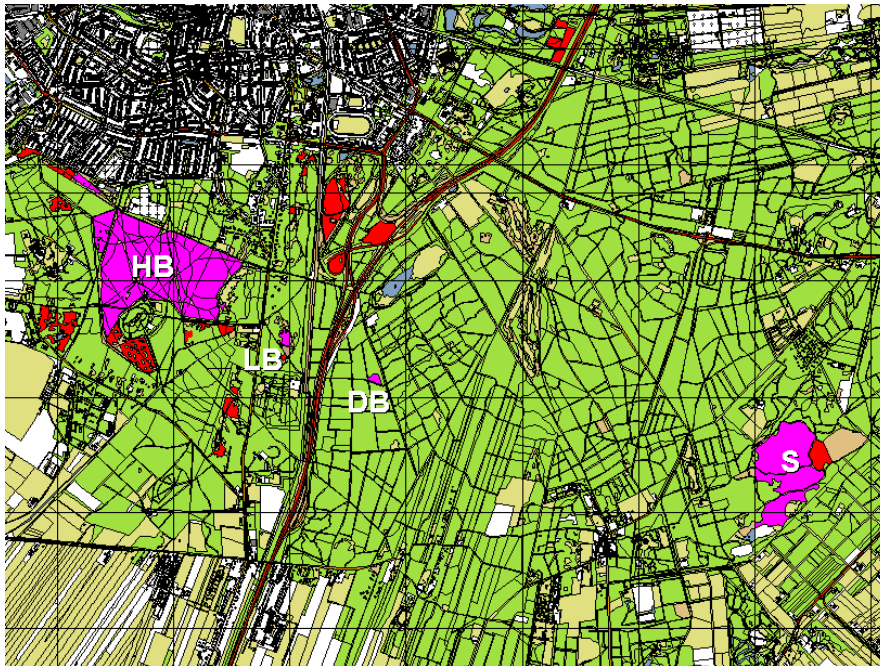

De veldkrekels in het Gooi in 2003

In 2001 ben ik begonnen om het voorkomen van de veldkrekel *Gryllus campestris* in het Gooi goed vast te leggen. Ik was eind 2000 na een afwezigheid van 25 jaar weer in het Gooi teruggekeerd en was nieuwsgierig naar hun wel en wee. In de jaren 1972 en 1973 had ik ook al tijd in deze soort gestoken, vandaar mijn belangstelling.

Het voorkomen in 2001 is weergegeven in onderstaande figuur, hierover heb ik al eerder gerapporteerd.

Alle heidevelden en -veldjes op de kaart zijn door mij bezocht (in rood aangegeven) en alleen in de paarse gebieden zaten veldkrekels. De grootste populaties zaten op de Hoorneboegse Heide (HB) en de Stulp (S), twee kleine populaties in het Laapersbos (LB) en het Dassenbos (DB). Alleen die in het Laapersbos kende ik niet uit 1972, de overige wel. Toen zat er ook nog een populatie op de Zuiderheide, maar volgens R. Tienstra is die daar al korte tijd later verdwenen.

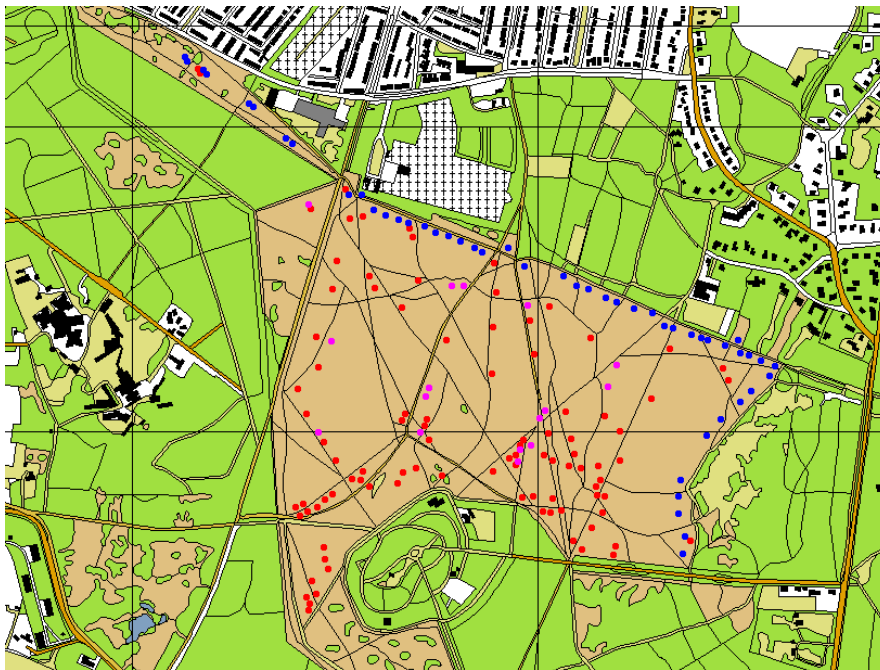

In 2002 had ik niet veel tijd om aan ze te besteden, maar kon wel constateren dat de populaties in HB, S en DB nog gewoon aanwezig waren, alleen kon ik pas na enige moeite nog een krekel ontdekken in LB.

In 2003 had ik wat meer gelegenheid (zij het met loopgips) en kon constateren dat de populaties in HB, S en DB nog vitaal waren, maar dat die in LB nu geheel was verdwenen. Hieronder een korte bespreking van deze populaties.

Hoorneboegse Heide

Op 8 mei, 4 juni en 26 juni heb ik de krekels hier gericht bezocht. Op 8 mei zaten er erg veel (in blauw), ik heb toen alleen de krekels langs het fietspad gekarteerd, omdat ik daarna de andere heidevelden in de omgeving heb bezocht. Op 4 juni (rood) heb ik geprobeerd de hele HB te karteren, maar de activiteit van de krekels was toen niet optimaal, getuige het kleine aantal dat ik toen langs het fietspad aantrof. De aantallen op 26 juni (paars) waren nog lager, maar waren ook meer bedoeld als aanvulling op 4 juni.

Het kaartje toont vooral de verspreiding over de heide in juni, maar niet erg goed de bijbehorende aantallen. Had ik deze telling uitgevoerd op 8 mei dan was de kaart veel meer ingekleurd geweest. Als ik extrapolereer op basis van de op beide dagen getelde delen, kom ik uit op minimaal 345 exemplaren die er dan vermoedelijk gezeten zouden hebben. Niettemin is wel goed te zien dat de krekels niet overal voorkwamen. Ik heb namelijk wel alle paden afgefietst, maar kwam toch niet overal krekels tegen. Vooral de stukken met alleen dichte of oude hei waren onbewoond, evenals de net geplagde delen. Ze waren vooral talrijk in gedeelten met gras en wat zandige plekkjes. Dat is ook te verwachten, want veldkrekels eten gras en hebben hun holletjes graag onder graspollen. Het is dan ook interessant om de verspreiding van de veldkrekels te volgen vanaf het moment dat op de HB begrazing wordt ingevoerd (eind 2003?).

Speciale aandacht verdienen de veldkrekels langs de NW uitloper van de hei onder de Kolhornse Weg. Daar waren dit jaar opnieuw enkele krekels aanwezig, ondanks het feit dat dit stuk erg is dichtgegroeid met Amerikaanse vogelkers. Sommige krekels hadden hiertussen nog maar luttele vierkante meters open vegetatie tot hun beschikking. Bijgaande foto toont een van de nog betere plekken, maar vooral ook de nabijheid van de bebouwing van Hilversum. Hierbij gaat het om de meest noordelijke veldkrekels van Nederland!

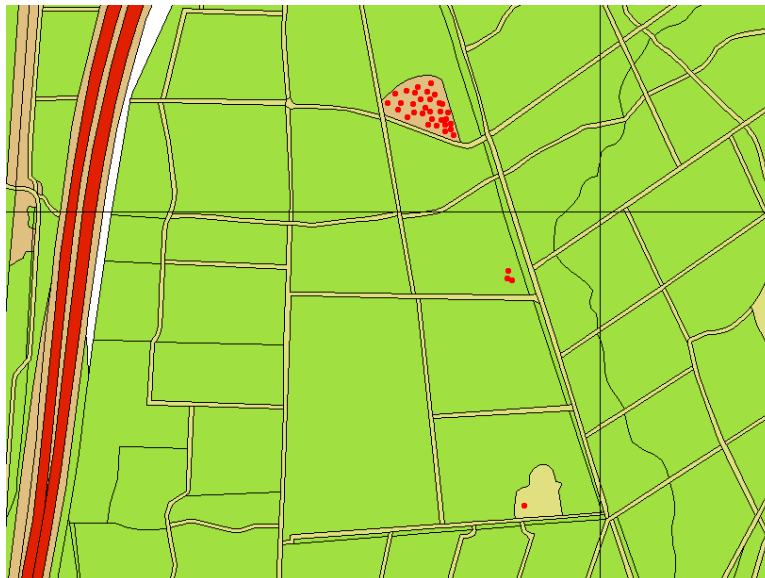
Laapersbos

Dit kleine heideveldje groeit dicht met opslag, bovendien is de heide nogal oud en dicht, met maar weinig grassen en open zandige plekjes. Het is dan ook eigenlijk niet meer zo geschikt voor veldkrekels. Mochten beheersmaatregelen worden uitgevoerd om de situatie voor krekels te verbeteren, dan kunnen ze het wellicht ook weer op eigen kracht bereiken. De afstand naar de HB over de paden is ongeveer 730m, wat ze waarschijnlijk kunnen overbruggen (zie verder). Alleen moeten ze dan wel levend de drukke Utrechtseweg zien over te steken.....

Dassenbos

Op 8 mei zaten hier zo'n 35 mannetjes te zingen, tamelijk homogeen verspreid over dit ongeveer 0.6 ha grote veldje. Bovendien waren er ook nog twee "uitzaaiingen", op 210m afstand zaten 3 mannetjes te zingen in een bosaanplant en op een grasveld op 550m afstand zat 1 mannetje te zingen. Deze afstanden zijn hemelsbreed gemeten, in werkelijkheid hebben ze vermoedelijk de paden gevolgd en hebben dan resp. 295m en 760m gelopen.

Deze relatief kleine populatie lijkt behoorlijk geïsoleerd van zowel de Hoorneboegse Heide (1400m hemelsbreed gemeten, met daartussen bossen, Rijksweg 27, een spoorlijn en de drukke Utrechtseweg) als de Stulp (3200m hemelsbreed, met daartussen bossen). De maximale afstand waarover veldkrekels zich nog kunnen verplaatsen is namelijk vermoedelijk 1 km. Bij uitsterven van deze kleine populatie zal herkolonisatie op eigen kracht vrijwel uitgesloten zijn. Om de overlevingskans te vergroten kan het beste hun leefgebied worden uitgebreid, door aangrenzende stukken bos te kappen in dit door Schotse Hooglanders begraasde gebied. Op kleine schaal is hiermee een aanvang gemaakt, maar dit is voor overleving op langere termijn waarschijnlijk nog onvoldoende. Het is wellicht nog beter om ook de bomenrij langs het Geneverpad (van noord naar zuid lopend direct ten oosten van het veldje) te verwijderen of anderszins deze open strook te verbreden. In 1972 stond langs dit pad nog vrij veel hei en kwamen er ook nog enkele krekels voor (eigen waarneming). Op deze wijze wordt een langgerekt leefgebied voor ze gecreëerd, waarlangs ze ook andere mogelijk geschikte leefgebiedjes (zoals jonge bosaanplanten en grasvelden) op enige afstand kunnen bereiken. Hiermee wordt het risico van uitsterven beter gespreid.

Stulp

De Stulp werd eenmaal 's avonds bezocht (in een vergeefse poging om te kijken of zich daar inmiddels weer Nachtzwaluwen hebben gevestigd). Er bleken toen veel veldkrekels aanwezig, zodat ik aanneem dat deze populatie ook nog gezond was.

Tenslotte: bekijk ook eens de website die ik over dit onderwerp heb gemaakt:
<http://www.home.zonnet.nl/myotis/krekel.htm>

Rombout de Wijs, 16 september 2003